

Внесок селекціонерів НАН України у розв'язання продовольчої проблеми

Однією з ключових глобальних проблем людства є продовольча. Це одна з найдавніших проблем, з якою пов'язані й інші – демографічна, екологічна, енергетична тощо. Причини дефіциту продовольства експерти вбачають у майбутній деградації сільського господарства, нестачі води, змінах клімату, перенаселенні планети. Так, нещодавно некомерційна організація кліматологів «Всесвітній екологічний фонд» опублікувала доповідь, у якій стверджується, що глобальні кліматичні зміни призведуть до дефіциту продовольства вже до 2020 р. А це означає, що кожна п'ята людина на планеті буде голодувати.

Одним зі шляхів розв'язання продовольчої проблеми людства є розширення виробництва та розвиток сільського господарства. Для України цей напрям узагалі може стати головним важелем зростання економіки. Про значний вітчизняний потенціал врожайності сільськогосподарських культур, розробки з генетичного поліпшення рослин та виробництво нових високоякісних сортів зернових розповів науково популярній програмі «Всесвіт» радіостанції «Голос Києва» завідувач відділу фізіології живлення рослин Інституту фізіології рослин та генетики НАН України член кореспондент НАН України В. Швартау.

Упродовж багатьох років науковці Інституту фізіології рослин та генетики НАН України докладають багато зусиль щодо наукового забезпечення розвитку вітчизняного аграрного виробництва.

Проведені дослідження під керівництвом директора інституту академіка НАН України В. Моргуна дали змогу створити сорти озимої пшениці, які якісно відрізняються за рівнем інтенсивності і напрямками використання, серед них: короткостеблові високоінтенсивні, високоякісні, універсального призначення, спеціального використання.

Загалом на сьогодні вченими Інституту фізіології рослин та генетики створено та зареєстровано понад 145 сортів та гібридів сільськогосподарських культур. Площі посіву лише пшениці озимої, створеної селекціонерами інституту, щорічно перевищують 1,7 млн га, що становить 27–30 % площ посіву цієї культури в Україні.

Короткостеблові високоінтенсивні сорти – Смуглянка, Золотокоса, Фаворитка – мають комплексний імунітет до основних хвороб озимої пшениці. На високому та оптимальному фонах мінерального живлення генетика цих сортів забезпечує отримання максимальних урожаїв.

Універсальні сорти – Подолянка, Богдана, Трипільська, Лимарівна, Наталка, Сонечко, Чигиринка – мають високу екологічну пластичність. В екстремальних умовах вирощування вони забезпечують отримання оптимальних урожаїв. Фактичний генетичний потенціал продуктивності сортів цієї групи становить близько 100 ц.

Загалом, наша держава має потужний ресурсний потенціал у сільському господарстві, використання якого може суттєво поліпшити економічну ситуацію – стверджують вчені. Для цього необхідно забезпечити дієву державну підтримку створенню і широкому впровадженню нових сортів, посилити заходи стимулювання закупівлі агровиробниками українського насіння та в цілому сприяти науковому супроводу вітчизняного аграрного виробництва.

Прослухати аудіозапис радіопередачі: частина 1 <http://g.ua/DUxb>; частина 2 <http://g.ua/DUxk> ***(Внесок селекціонерів НАН України у вирішення продовольчої проблеми // Національна академія наук України (http://g.ua/DUx2). – 2015. – 6.11).***